

Programmabegroting 2022

2e wijziging

CONCEPT

Kerngegevens

Naam: Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Bezoekadres: World Port Center
Wilhelminakade 947
3072 AP ROTTERDAM

Postadres: Postbus 9154
3007 AD ROTTERDAM
Telefoon: 088-8779000 (algemeen)
Website: www.vr-rr.nl
E-mail: info@vr-rr.nl

Dagelijks Bestuur: de heer A. Aboutaleb (voorzitter)
de heer C.H.J. Lamers
mevr. A. Attema
mevr. A. Grootenboer - Dubbelman
de heer F. van Oosten
de heer P. van de Stadt

Algemeen Directeur: mr. drs A. Littoij

CONCEPT

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma	6
Overzicht van de baten en lasten 2022 – per taakveld	11
Meerjarenraming 2022-2026	12
Ontwikkeling van het Eigen vermogen	15
Ontwikkeling van de investeringen	17
Ontwikkeling van de financiering	18
Ontwikkeling van de voorzieningen	19
Gemeentelijke bijdragen per deelnemende gemeente	21
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	23
Bijlage 1: Overzicht van de baten en lasten 2022 per kostensoort	30
Bijlage 2: Meerjarenraming 2022-2026 per kostensoort	31
Staat van vereiste handtekeningen	32

Voor u ligt de 2e wijziging op de financiële begroting over het jaar 2022. Hierin zijn de financiële wijzigingen verwerkt die ten tijde van de laatste wijziging op de begroting (eerste wijziging op de begroting 2022) niet, of in onvoldoende mate, konden worden ingeschat. Te denken valt onder andere aan de effecten van de verschillende crises, zoals Acute Noodopvang en Noodopvang Oekraïne, op onze organisatie. Het effect hiervan is op resultaatniveau nihil maar zowel aan de lasten- als batenkant is er sprake van een behoorlijke impact.

Hieronder worden een aantal highlights en het effect hiervan op de begroting toegelicht.

In deze begrotingswijziging wordt een (positief) eindresultaat na bestemming gepresenteerd van € 249 k. In de 1^e Begrotingswijziging was dit resultaat € 389 k. Er is sprake van een beperkte resultaatwijziging als gevolg van lagere kapitaalslasten (door o.a. vertraagde leveringen van groot materieel), vrijval voorzieningen, indexering BDUR en eenmalige hogere kosten voor de dotatie aan voorziening verlofsparen en hogere energie kosten a.g.v. afstappen van Gazprom.

Noodopvang

In deze begroting zijn hogere lasten en baten (uitgaande van 100% vergoeding) opgenomen als gevolg van de werkzaamheden rondom de noodopvang asielzoekers. Dit betreft de kosten van de noodopvang asielzoekers die eind 2021 is gestart en de kosten van de tijdelijke crisisonoodopvang die eind mei in gang is gezet. In deze begrotingswijziging is rekening gehouden met kosten voor noodopvang voor €19,7 mln. Dat is € 9 mln. meer dan in de 1^e begrotingswijziging. Uitgangspunt is dat deze kosten volledig worden vergoed.

Opvang ontheemden Oekraïne

Sinds de start van de oorlog in Oekraïne maakt de veiligheidsregio kosten voor de coördinatie van de opvang van ontheemden in de regio. Uitgangspunt is dat deze kosten volledig worden vergoed. Voor 2022 wordt dit nu voorzien op €2,4 mln. De declaraties van gemeenten en GGD die via de VRR zullen gaan declareren zijn op dit moment nog niet inzichtelijk.

Verlofsparen

Begin van het jaar is de nieuwe CAO voor de medewerkers van de veiligheidsregio 2022 inwerking getreden, waarin ook de mogelijkheid van verlofsparen is opgenomen. Verlofsparen houdt in dat medewerkers bovenwettelijke vakantie uren kunnen sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Op grond van financiële regelgeving zal voor deze uren een voorziening gevormd moeten worden. Deze is nu ingeschat op €623k en komt terug in de programma's brandweer, R&C en overhead.

Ambulance

Op het programma Ambulance is een lichte stijging van het resultaat te zien vanwege een hogere vergoeding van de zorgverzekeraars ten behoeve van de overhead.

Brandweer

Bij het programma Brandweer wijzigt het resultaat voornamelijk door de dotatie aan de voorziening verlofsparen, hogere energie kosten als gevolg van afstappen van Gazprom, lagere kapitaallasten door het verschuiven van enkele projecten, vrijval voorzieningen en hogere overige baten.

R&C

Bij R&C zorgen met name de ontwikkelingen rondom de Noodopvang voor de grootste mutatie op de baten en lasten. Deze zijn evenredig aangepast met de nog verwachte Noodopvang-kosten.

Overhead

De begroting van de overhead is aangepast aan de hand van met name personele kosten.

Investerings

Mede op verzoek van het bestuur is er gekeken naar het uitstellen van investeringen; omdat veel investeringen al gestart zijn is de mogelijkheid om de geplande investeringen voor 2022 te verschuiven beperkt. Ook voor 2023 zal hier nog kritisch naar worden gekeken. Er vindt een verlaging van de investeringen plaats van € 3.146k waardoor de investeringen in 2022 ingeschat worden op € 24.507k. Dit wordt o.a. veroorzaakt door vertragingen in leveringen.

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma

Programma's (x € 1.000)	1e BW 2022	Wijzigingen	2de BW 2022
Ambulancezorg	55.733	227	55.960
Brandweertzorg	88.221	144	88.365
Risico- en Crisisbeheersing	18.662	12.263	30.925
Overhead	24.976	928	25.904
Vennootschapsbelasting			
Totaal lasten	187.592	13.562	201.154
Ambulancezorg	60.436	335	60.771
Brandweertzorg	104.212	1.245	105.457
Risico- en Crisisbeheersing	19.262	12.226	31.488
Overhead			
Vennootschapsbelasting			
Totaal baten	183.909	13.806	197.716
Saldo van baten en lasten	-3.683	244	-3.438
Ambulancezorg			
Brandweertzorg			
Risico- en Crisisbeheersing			
Toevoeging bestemmingsreserve	0	0	0
Ambulancezorg			
Brandweertzorg	4.072	-385	3.687
Risico- en Crisisbeheersing			
Onttrekking bestemmingsreserve	4.072	-385	3.687
Resultaat	389	-141	249

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma

De verschillenanalyses voor de diverse programma's zien er als volgt uit:

Ambulancezorg (x € 1.000)	Wijzigingen	Incidenteel	Structureel
Kap.lasten	-390		-390
Personele kosten	617		617
Verschillen op de lasten	227	0	227
Zorgverzekeraars	275		275
Overige baten	60		60
Verschillen op de baten	335	0	335
Saldo	108	0	108

- *Personele kosten*: de lonen stijgen aan de hand van het effect van de definitieve CAO voor het Ambulancepersoneel (€ 422k). Daarnaast wordt er meer personeel ingezet om te kunnen voldoen aan het voorgeschreven aantal diensten (€ 195k).
- *Kapitaallasten*: de kapitaallasten worden lager ingeschat dan oorspronkelijk begroot, o.a. vanwege vertraging in de aanbesteding mechanische thoraxcompressie, oplevering ambulances en de keuze om een opkomstlocatie te huren en verbouwen en niet tot koop over te gaan van een andere locatie (opkomstlocatie Spijkenisse). (€ 390k).
- *Zorgverzekeraars*: de bovenvermelde mutaties op de kosten van de Ambulancedienst zullen worden gedekt vanuit een hogere vergoeding o.b.v. de Wet marktordening gezondheidszorg (WMG) (€ 168k). Daarnaast wordt in deze begrotingswijziging rekening gehouden met de stijging van de vergoeding t.b.v. de kosten voor directie en administratie n.a.v. loon- en prijsontwikkelingen (€ 108k).
- *Overige baten*: diverse baten stijgen o.a. door UWV- en detachingsopbrengsten (€ 60k).

Als gevolg van de BBV regels wordt het voordeel op de kapitaallasten als structureel gepresenteerd. Met de uitvoering van het investeringsplan komt dit voordeel in 2023 te vervallen.

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma

Brandweezorg (x € 1.000)	Wijzigingen	Incidenteel	Structureel
Dotatie voorziening verlofsparen	404	202	202
Kap.lasten	-147		-147
Kosten i.v.m. Gazprom	400		400
Vervallen vorming voorz. Bedrijfskleding	-385	-385	
Vrijval voorzieningen	-214	-214	
FLO	127		127
Projecten	47		47
Overige kosten	-88		-88
Verschillen op de lasten	144	-397	541
FLO	127		127
Projecten	47		47
Verkoopopbrengsten	238		238
Overige baten	833	238	595
Verschillen op de baten	1.245	238	1.007
Saldo	1.101	635	466

- *Dotatie voorziening verlofsparen*: in de in 2021 afgesloten CAO voor de veiligheidsregio's is afgesproken dat werknemers de bovenwettelijke verlofdagen en overwerk kunnen sparen om langdurig verlof op te nemen voor o.a. een sabbatical of eerder pensioen. De commissie BBV heeft voorgeschreven dat hiervoor een voorziening getroffen moet worden. De eenmalige last bij programma Brandweer om dit op te bouwen wordt voor 2022 ingeschat op € 404k.
- *Kapitaallasten*: Door latere oplevering van bluskleiding en doorschuiven van een aantal investeringen vallen de kapitaallasten lager uit.
- *Kosten contract Gazprom*: In verband met de oorlog in Oekraïne en de sancties die de Europese Unie ingesteld heeft tegen Rusland en Russische bedrijven, zal de VRR het contract met Gazprom voor de levering van gas uiterlijk 10 oktober 2022 moeten stopzetten. Het contract loopt via het NIPV alwaar de landelijke aanbesteding is opgestart. De verwachting is dat de tarieven voor gas bij het nieuwe contract zullen stijgen. Er is rekening gehouden met een stijging van € 400k.
- *Vervallen vorming voorziening bedrijfskleding*: Na overleg met de accountants is ervoor gekozen om de bestemmingsreserve hiervoor intact te laten en deze niet om te zetten in een voorziening
- *Vrijval voorzieningen*: een drietal voorzieningen wordt dit jaar afgewikkeld; de kosten zijn lager dan in de voorziening is opgenomen het restant valt dan vrij. Het betreft de voorzieningen ten behoeve van procedures beëindiging dienstverbanden, reorganisatieplan VRR en voormalig personeel.
- *FLO*: de prognose van de FLO-kosten is geactualiseerd voor 2022. Hierbij zijn de kosten geïndexeerd in verband met de CAO-aanpassingen en zijn de effecten van de Regeling voor vervroegde uittrekking (RVU-regeling) meegenomen, wat weer een kostenverlagend effect heeft.
- *Projecten*: een aantal activiteiten van het project LEC kon niet worden uitgevoerd in 2021 (o.a. vanwege het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet). Deze activiteiten zullen dit jaar worden ingehaald en vergoed door de subsidie.
- *Verkoopopbrengsten en hogere baten*: diverse baten stijgen aan de hand van o.a. hogere verkoopopbrengsten (€ 238k) van een aantal voertuigen, UWV-opbrengsten (€ 170k) en de detacheringsbaten.

Als gevolg van de BBV regels wordt het voordeel op de kapitaallasten als structureel gepresenteerd. Met de uitvoering van het investeringsplan komt dit voordeel in 2023 te vervallen.

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma

Risico- en Crisisbeheersing (x € 1.000)	Wijzigingen	Incidenteel	Structureel
Acute Noodopvang	9.041	9.041	
Noodopvang Oekraïne	2.394	2.394	
Covid-19	180	180	
Dotatie voorziening verlofsparen	41	21	21
Uitbreiding MIC	486		486
Kosten a.g.v. Covid	80	80	
Overige kosten	41		41
Verschillen op de lasten	12.263	11.716	548
Acute Noodopvang	9.041	9.041	
Noodopvang Oekraïne	2.394	2.394	
Covid-19	180	180	
Uitbreiding MIC	136		136
BDUR	475		475
Verschillen op de baten	12.226	11.615	611
Saldo	-37	-101	64

- *Dotatie voorziening verlofsparen:* In de in 2021 afgesloten CAO voor de veiligheidsregio's is afgesproken dat werknemers de niet vervallen bovenwettelijke verlofdagen kunnen sparen om langdurig verlof op te nemen voor o.a. een sabbatical of eerder pensioen. De commissie BBV heeft voorgeschreven dat hiervoor een voorziening getroffen moet worden. De eenmalige last bij programma R&C om dit op te bouwen wordt voor 2022 ingeschat op € 41k.
- *Acute Noodopvang:* voor 2022 houden wij rekening met € 9.041k aan additionele kosten voor de acute noodopvang.
- *Noodopvang Oekraïne:* Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne vervult de VRR, in het kader van de taak van crisisbeheersing, een coördinerende rol. Het Rijk heeft toegezegd de gemaakte kosten (€ 2.394k) te vergoeden, maar een regeling hiervoor is nog niet definitief. In de prognose houden we alsnog rekening met de evenredige vergoeding van de gemaakte kosten.
- *Covid-19:* dit jaar wordt ongeveer €180k aan kosten gemaakt i.h.k.v. Covid-19. De vergoeding loopt niet meer via het ministerie van VWS maar via de GGD. De VRR overlegt nog met de GGD over de vergoeding. De verwachting is dat € 180k vergoed zal worden.
- *Uitbreiding MIC:* In 2021 is gestart met dit project. Dit jaar wordt het project verder uitgebreid en een deel van de kosten zal worden vergoed door de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (€ 100k) en Gezamenlijke Brandweer (€ 36k).
- *Kosten a.g.v. Covid:* In 2022 verwacht de VRR nog €80k aan kosten te maken a.g.v. Covid. Het betreft met name zelftests en mondkmaskers.
- *BDUR:* de loon- en prijsbijstelling 2022 voor de BDUR is € 475k hoger dan meegenomen in de eerste begrotingswijziging.

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per programma

Overhead (x € 1.000)	Wijzigingen	Incidenteel	Structureel
Dotatie voorziening verlofsparen	178	89	89
SaaS-projecten	585		585
Personele kosten	110		110
Overige kosten	55		55
Verschillen op de lasten	928	89	839
			0
Verschillen op de baten	0	0	0
Saldo	-928	-89	-839

- *Dotatie voorziening verlofsparen:* In de in 2021 afgesloten CAO voor de veiligheidsregio's is afgesproken dat werknemers de niet vervallen bovenwettelijke verlofdagen kunnen sparen om langdurig verlof op te nemen voor o.a. een sabbatical of eerder pensioen. De commissie BBV heeft voorgeschreven dat hiervoor een voorziening getroffen moet worden. De eenmalige last bij programma Overhead om dit op te bouwen wordt voor 2022 ingeschat op € 178k.
- *SaaS-projecten:* de incidentele post aan 585k is vooral bedoeld voor het afronden van het implementeren van het HR-systeem (de post is gepresenteerd onder structureel conform de BBV-regeling.)
- *Personele en overige kosten:* personele kosten worden hoger ingeschat (€ 110k), o.a. vanwege inhuur derden. Daarnaast is er een lichte stijging van overige kosten door hogere prijsstijgingen op o.a. verzekeringen (€ 55k).

Overzicht van de baten en lasten 2022 – per taakveld

Programma's (x € 1.000)	0.1 Bestuur	0.4 Overhead	0.5 Treasury	0.10 Mutaties Reserves	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.1 Crisis- beheersing en brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid	2.1 Verkeer en vervoer	7.1 Volks- gezondheid	8.3 Wonen en bouwen
Ambulancezorg			106						55.854	
Brandweertzorg	124		713			84.993		1.195		1.340
Risico- en Crisisbeheersing			13			5.412	22.258		260	2.982
Overhead		25.904								
Lasten	124	25.904	832			90.405	22.258	1.195	56.114	4.322
Ambulancezorg									60.771	
Brandweertzorg				3.687		105.443				15
Risico- en Crisisbeheersing						9.225	22.083		180	
Overhead										
Baten				3.687		114.668	22.083		60.951	15
Saldo van baten en lasten					249					

Meerjarenraming 2022-2026

Programma's (x € 1.000)	1e BW 2022	Wijzigingen	2de BW 2022	Begroting 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Ambulancezorg	55.733	227	55.960	55.955	56.147	56.564	56.147
Brandweertzorg	88.221	144	88.365	91.735	93.767	94.758	95.479
Risico- en Crisisbeheersing	18.662	12.263	30.925	9.257	9.982	10.570	10.901
Overhead	24.976	928	25.904	26.078	26.128	26.136	26.151
Vennootschapsbelasting							
Totaal lasten	187.592	13.562	201.154	183.026	186.025	188.028	188.677
Ambulancezorg	60.436	335	60.771	60.658	60.850	60.850	60.850
Brandweertzorg	104.212	1.245	105.457	111.253	114.337	116.038	116.248
Risico- en Crisisbeheersing	19.262	12.226	31.488	9.963	10.688	11.275	11.607
Overhead							
Vennootschapsbelasting							
Totaal baten	183.909	13.806	197.716	181.874	185.874	188.165	188.705
Saldo van baten en lasten	-3.683	244	-3.438	-1.151	-149	137	28
Ambulancezorg							
Brandweertzorg							
Risico- en Crisisbeheersing							
Toevoeging bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Ambulancezorg							
Brandweertzorg	4.072	-385	3.687	717	152	25	25
Risico- en Crisisbeheersing							
Onttrekking bestemmingsreserve	4.072	-385	3.687	717	152	25	25
Resultaat	389	-141	249	-434	3	162	53

In deze begrotingswijziging wordt hoofdzakelijk met de volgende lastenwijzigingen met effect op resultaat rekening gehouden:

- Effect van vertraging investeringen in 2022 en begin 2023 op kapitaallasten: Effect na 2023 is beperkt.
- Ontwikkeling van gasprijzen als gevolg van beëindiging contract Gazprom: 1.200 k op jaarbasis.
- Jaarlijkse dotatie aan de voorziening Spaarverlof: 300 k op jaarbasis.
- Actualisatie (verhoging) van de FLO-prognose: Effect variërend per jaar.

Aan de batenkant wordt rekening gehouden met de volgende wijzigingen:

- Aan de batenkant is rekening gehouden met een correctie op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2024 over 2022 van 1,26%. De 1,26% is daarbij het saldo tussen de tot en met 2023 toegepaste indexering over 2022 en de verwachte indexering 2022 conform CPI. Het effect hiervan is 1300 k op jaarbasis vanaf 2024.
- Daarnaast is de indexatie op de BDUR opgenomen. Effect op jaarbasis is 460 k.

De stijgende gasprijzen leidt de komende jaren waarschijnlijk tot significante extra lasten; deze lasten kunnen leiden tot een verlaging van het resultaat in 2023. Vanaf 2024 wordt de stijging van de gasprijzen in 2022 gecompenseerd door een correctie op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2024 over 2022 van 1,26%.

Incidentele baten en lasten (incl. mutaties bestemmingsreserves)	Programma	2022	2023	2024	2025	2026
Acute Noodopvang asielzoekers	R&C	19.741				
Opvang Oekraïners	R&C	2.394				
Covid crisis	R&C	180				
Kosten a.g.v. Covid	R&C	80				
Dotatie voorziening Verlofsparen	BRW	312				
Vrijval voorziening personeel	BRW	-214				
Omzetten reserves naar voorzieningen	BRW	3.347				
Incidentele lasten		25.840	0	0	0	0
Structurele lasten		175.699	183.026	186.025	188.028	188.677
Totale lasten begroting		201.539	183.026	186.025	188.028	188.677
Acute Noodopvang asielzoekers	R&C	19.741				
Opvang Oekraïners	R&C	2.394				
Covid	R&C	180				
Omzetten reserves naar voorzieningen	BRW	3.347				
Verkoop voertuigen	BRW	238				
Onttrekking bestemmingsreserve	BRW	340	717	152	25	25
Incidentele baten		26.240	717	152	25	25
Structurele baten		175.548	181.874	185.875	188.165	188.705
Totale baten begroting		201.788	182.591	186.027	188.190	188.730
Saldo		249	-435	3	162	53
Incidenteel saldo		401	717	152	25	25
Structureel saldo		-151	-1.152	-149	137	28

De incidentele mutaties bij programma R&C zijn verbonden aan de actuele crises. De prognose voor de kosten voor de acute noodopvang is hoger t.o.v. de 1^e BW en daarnaast zijn er kosten bijgekomen voor de opvang van de ontheemden Oekraïne. Verder zijn er incidentele kosten t.b.v. Covid geprognostiseerd.

Bij programma Brandweer zijn twee incidentele mutaties bijgekomen t.o.v. 1^e BW: dotatie aan de voorziening voor verlofsparen en vrijval voorziening personeel.

Ontwikkeling van het Eigen vermogen

De ontwikkeling van het eigen vermogen in 2022 is als volgt:

Eigen Vermogen (bedragen in €)	Stand 31-12-2021	Dotatie 2022	Onttrekking 2022	Stand 31-12-2022
Algemene reserve	383.763		-195.698	188.065
Bestemmingsreserves	4.897.149		-3.686.684	1.210.465
Nog te bestemmen resultaat	-195.698	444.718		249.020
Totaal eigen vermogen	5.085.214	444.718	-3.882.382	1.647.550

Het resultaat over 2021 is opgenomen onder "Nog te bestemmen resultaat". Het algemeen bestuur heeft over de bestemming op 21 april 2022 besloten om dit toe te voegen aan de algemene reserve. Omdat het resultaat over 2021 negatief is, is het een onttrekking aan de algemene reserve.

De ontwikkeling op de bestemmingsreserves ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserves (bedragen in €)	Stand 31-12-2021	Dotatie 2022	Omzetting naar voorziening 2022	Onttrekking 2022	Stand 31-12-2022
2e Loopbaanbeleid	2.546.848		-2.546.848		-
Groot onderhoud gebouwen	799.766		-799.766		-
Bedrijfskleding	385.000				385.000
CBRN-steunpuntregio Rotterdam-Rijnmond	206.544			-26.933	179.611
Eenmalige bijdrage meldkamer i.v.m. transitie naar politie	211.951				211.951
Spoorincidentbestrijding	747.040			-313.137	433.903
Totaal	4.897.149	-	-3.346.614	-340.070	1.210.465

In onderstaande mutatie-overzicht worden de wijzigingen qua mutaties bestemmingsreserves gepresenteerd t.o.v. de begroting.

Ontwikkeling van het Eigen vermogen

Verschil mutaties bestemmingsreserves (bedragen in €)	1eBW 2022		Wijzigingen		2eBW 2022	
	Dotatie	Onttrekking	Dotatie	Onttrekking	Dotatie	Onttrekking
Omschrijving						
2e loopbaanbeleid		-2.546.848				-2.546.848
Groot onderhoud gebouwen		-799.766				-799.766
Bedrijfskleding		-385.000		385.000		-
CBRN-steunpuntregio Rotterdam-Rijnmond		-26.933				-26.933
Eenmalige bijdrage meldkamer i.v.m. transitie naar politie		0				-
Spoorincidentbestrijding		-313.137				-313.137
	0	-4.071.684	-	385.000	-	-3.686.684

De bestemmingsreserves groot onderhoud gebouwen en 2^e loopbaanbeleid zijn vrijgevallen en omgezet naar voorzieningen. De accountant stelt de omzetting van de laatste ter discussie. Afgesproken is om de vorming van de voorziening 2^e loopbaanbeleid voor te leggen aan de commissie BBV zodat hier een bindende uitspraak om kan worden gedaan. In overleg met de accountants is de bestemmingsreserve bedrijfskleding gehandhaafd en niet omgezet naar een voorziening. In 2020 is een commitment afgegeven aan het NIPV (het vroegere IFV) voor de landelijke aanbesteding aanschaf van bedrijfskleding. Deze zou in 2022 gegund worden. De uitrol zou in diverse tranches plaats gaan vinden. O.a. COVID 19 en door de oorlog in Oekraïne, waar een deel van de uniformen gemaakt zou worden, is er vertraging opgetreden. Door het uitstel zal de uitrol nu niet meer in tranches plaats vinden maar in een keer worden uitgerold. Naar verwachting zal in 2023 deze bestemmingsreserve volledig benut worden.

Ontwikkeling van de investeringen

De ontwikkeling van de investeringen is in onderstaand overzicht weergegeven:

Investerings (bedragen in €)	1ste BW 2022	Wijzigingen	2e BW 2022
Gronden en terreinen	285.000		285.000
Bedrijfsgebouwen	4.727.500	-570.427	4.157.073
Machines, apparaten en installaties	1.071.680	16.961	1.088.641
Vervoersmiddelen	7.049.564	-47.920	7.001.644
Overige materiële vaste activa	14.519.154	-2.544.407	11.974.747
Totaal investeringsprognose	27.652.898	-3.145.793	24.507.105

De belangrijkste wijzigingen tussen de 1^e begrotingswijziging en de prognose zijn de volgende:

Bedrijfsgebouwen:

De grootste wijziging betreft de opkomstlocatie van de Ambulancedienst in Spijkenisse. Er is besloten een andere locatie te huren, waarbij de kosten voor verbouwing lager uitvallen.

Overige materiële vaste activa

De grootste wijzigingen betreft de vertraging van de vervanging van bluskleding (€1.715k) en mechanische thoraxcompressie (€ 825k), waardoor beide investeringen doorschuiven naar 2023.

Daarnaast wordt een aantal investeringen later in het jaar opgeleverd dan begroot, met als gevolg dat de kapitaallasten lager worden ten opzichte van de 1^e BW 2022.

Bovenstaande mutaties leiden tot de volgende kapitaallasten:

Kapitaallasten (bedragen in €)	1e BW 2022			2e BW 2022		
	Afschrijving	Rente	Totaal	Afschrijving	Rente	Totaal
Gronden en terreinen	0	44.719	44.719	0	46.050	46.050
Bedrijfsgebouwen	1.495.735	251.770	1.747.505	1.425.295	324.265	1.749.560
Machines, apparaten en installaties	486.296	31.680	517.976	481.324	33.275	514.598
Vervoersmiddelen	3.707.822	240.080	3.947.902	3.571.572	315.206	3.886.777
Overige materiële vaste activa	3.917.322	106.635	4.023.957	3.434.491	113.379	3.547.870
Totaal	9.607.175	674.884	10.282.059	8.912.681	832.175	9.744.855

Hierbij kan nog vermeld worden dat de onderschrijding van de kapitaallasten van € 537k voor € 147k lager bij het programma Brandweezorg en voor € 390k lager bij het programma Ambulancezorg wordt geprognoseerd.

Er zijn geen wijzigingen in de langlopende financiering. De VRR financiert de kosten voor de acute noodopvang en opvang ontheemden Oekraïne voor. Afhankelijk van de snelheid van vergoeden door het COA en het Ministerie kan er zal aan het eind van 2022 een extra liquiditeitsbehoefte ontstaan die middels een kortlopende financiering gedekt zal worden. Het benodigde bedrag wordt op € 10 miljoen geschat.

CONCEPT

Ontwikkeling van de voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen voor 2022 is als volgt:

Voorzieningen (bedragen in €)	Stand 31-12-2021	Uit bestemmings- reserves 2022	Dotatie 2022	Vrijval 2022	Aanwending 2022	Stand 31-12-2022
Procedures beëindiging dienstverbanden	25.571			-13.363	-12.208	-
Reorganisatie VRR	229.176			-179.007	-50.169	-
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	522.200					522.200
Voormalig personeel	103.724			-22.105	-81.619	-
2e loopbaanbeleid		2.546.848	225.000		-85.018	2.686.830
Groot onderhoud gebouwen		799.766	267.544		-406.027	661.283
Verlofsparen			623.000			623.000
Totaal	880.671	3.346.614	1.115.544	-214.475	-635.041	4.493.313

Ten opzichte van de 1^e begrotingswijziging zijn er de volgende wijzigingen:

Verschil mutaties voorziening (bedragen in €)	1eBW 2022			Wijzigingen			2eBW 2022		
	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	Dotatie	Vrijval	Onttrekking
Procedures beëindiging dienstverbanden			-25.571		-13.363	13.363		-13.363	-12.208
Reorganisatie VRR			-213.345		-179.007	163.176		-179.007	-50.169
Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)									
Voormalig personeel			-103.724		-22.105	22.105		-22.105	-81.619
2e loopbaanbeleid	225.000		-263.122			178.104	225.000		-85.018
Groot onderhoud gebouwen	267.544		-406.027			0	267.544		-406.027
Bedrijfskleding			-385.000			385.000			-
Verlofsparen				623.000			623.000		
Totaal	492.544	-	-1.396.789	623.000	-214.475	761.748	1.115.544	-214.475	-635.041

Ontwikkeling van de voorzieningen

Procedures beëindiging dienstverbanden

Het betreft een voorziening ter dekking van een ontslagprocedure waarvan de lasten, c.q. vergoedingen, niet in één bedrag zullen worden afgewikkeld maar gespreid over een aantal jaren. De bedragen zijn aangepast aan de actualiteit. De laatste mutatie zal naar verwachting in 2022 plaatsvinden.

Reorganisatieplan VRR

In 2012 is een reorganisatieplan voor de VRR opgesteld voor een gefaseerde organisatieverandering en de daaraan gekoppelde reorganisatie. Ter dekking van de financiële gevolgen die deze reorganisatie met zich meebrengt, is een voorziening getroffen die hoofdzakelijk dient ter dekking van mobiliteit en outplacement. De laatste mutatie zal naar verwachting in 2022 plaatsvinden aangezien alle betrokken medewerkers met pensioen gaan of zijn.

Voorziening Lopende claims Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De Voorziening Lopende claims is een voorziening getroffen voor juridische afwikkeling van faillissementen leveranciers.

Voorziening voormalig personeel

In 2016 is aan een medewerker strafontslag verleend. Deze beslissing is door de Raad van beroep teruggedraaid. De VRR heeft een nieuwe ontslagprocedure in gang gezet waartegen verzet is aangetekend. De VRR is inmiddels in het gelijk gesteld in deze procedure. Er heeft een nabetaling voor het eigen risico WW door de VRR plaatsgevonden. Het restant van de voorziening ad € 22k kan vrijvallen in 2022.

Voorziening 2^e loopbaanbeleid.

Brandweerlieden die na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen, kunnen dit beroep 20 jaar uitoefenen. In die 20 jaar worden zij voorbereid op een tweede loopbaan. Veel brandweermensen willen en kunnen echter langer doorwerken dan 20 jaar. Landelijk wordt gewerkt aan een herijking van het 2^e loopbaanbeleid en lopen er onderzoeken. Er is onderzocht wat de ruimte is om af te wijken van het landelijke beleid, zodat medewerkers langer kunnen doorwerken in de bezwarende functie. Verder is gekeken naar duurzame inzetbaarheid en de bijbehorende noodzakelijke voorwaarden die het mogelijk kunnen maken om langer dan 20 jaar in de bezwarende functie werkzaam te blijven. Op 4 juli jl. is het adviesrapport hierover opgeleverd. Het tweede deel van 2022 staat in het teken van keuzes maken en het besluitvormingstraject. De voorziening tweede loopbaanbeleid is namelijk tot 2028 afdoende gevuld. Jaarlijks is er ongeveer 225 k beschikbaar voor de tweede loopbaanbeleid in de begroting, maar als het beleid niet wijzigt zullen de uiteindelijke kosten tweede loopbaanbeleid oplopen tot ruim 900 k in 2027 en tot uiteindelijk 1200 k per jaar vanaf 2040. De verwachting is dat deze kosten dan gedekt kunnen gaan worden doordat de lasten van de FLO zullen gaan afnemen.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Op basis van een meerjaren-onderhoudsplan is er een voorziening getroffen voor groot onderhoud. Het betreft hier het onderhoud voor panden die in eigendom zijn. Op basis van dit plan en gelijkblijvende dotatie van jaarlijks € 268 k loopt de huidige voorziening tot 2035. Om de 5 jaar vindt er een herijking op basis van een nieuwe scan plaats.

Verlofsparen

In de in 2021 afgesloten CAO voor de veiligheidsregio's is afgesproken dat werknemers hun niet vervallen bovenwettelijke verlofdagen kunnen sparen om langdurig verlof op te nemen voor o.a. een sabbatical of eerder pensioen. De commissie BBV heeft voorgeschreven dat hiervoor een voorziening getroffen moet worden. De eenmalige last om dit op te bouwen wordt voor 2022 ingeschat op € 623k. De structurele last is ingeschat op € 312k.

Gemeentelijke bijdragen per deelnemende gemeente

De gemeentelijke bijdragen basiszorg 2022 zijn ongewijzigd gebleven. Een specificatie van de bijdragen wordt hieronder gegeven:

Gemeenten	Inwoners 1-1-2021 *)	Definitieve bijdragen basiszorg 2022
Categorie klein stedelijk (20-50.000 inw.)		
Albrandswaard	25.814	1.278.966
Krimpen ad IJssel	29.410	1.455.788
Maassluis	33.567	1.662.110
Hellevoetsluis	40.312	1.995.045
Ridderkerk	46.671	2.313.089
Barendrecht	48.643	2.410.982
Overgangscategorie		
Goeree-Overflakkee	50.589	2.804.576
Categorie jong stedelijk (50-100.000 inw.)		
Capelle ad IJssel	67.319	4.130.875
Lansingerland	63.363	3.887.609
Nissewaard	85.440	5.247.234
Categorie landelijk (< 20.000 inw.)		
Westvoorne	14.900	1.051.489
Brielle	17.439	1.230.896
Categorie historisch stedelijk		
Vlaardingen	73.924	5.408.584
Schiedam	79.279	5.795.592
Categorie groot stedelijk		
Rotterdam	651.631	50.082.393
Totaal	1.328.301	90.755.229

*) Het aantal inwoners conform publicatie CBS

DVO+ bijdragen per deelnemende gemeente

Er is een kleine wijziging op de DVO+-bijdragen. De bijdrage vanuit gemeente Capelle aan de IJssel stijgt evenredig met de stijging van de salarislasten van de wijkbrandweerman.

De bijdrage van € 636 vanuit gemeente Hellevoetsluis was al in de 1^e begrotingswijziging opgenomen maar niet in onderstaande tabel.

Prognose FLO/DVO+	1e BW 2022		Wijziging		2e BW 2022	
	FLO	DVO+	FLO	DVO+	FLO	DVO+
Albrandswaard						
Barendrecht		48.750				48.750
Brielle						0
Capelle ad IJssel	131.000	70.000		8.062	131.000	78.062
Goeree-Overflakkee		60.443				60.443
Hellevoetsluis		22.000		636		22.636
Krimpen ad IJssel						
Lansingerland						
Maassluis	62.000				62.000	
Nissewaard	136.000				136.000	
Ridderkerk	61.556	48.750	-61.556			48.750
Rotterdam	2.697.897	1.736.111	279.170		2.977.067	1.736.111
Schiedam	250.000				250.000	
Vaardingen	232.000	56.250			232.000	56.250
Westvoorne						
Totaal	3.570.453	2.042.304	217.614	8.698	3.788.067	2.051.002
	Fixatie FLO		Fixatie FLO			

Bovenstaande tabel laat de te factureren bedragen aan de diverse gemeenten zien, behalve voor de gemeenten met Fixatie FLO. De mutatie op de FLO-baten is daarom niet gelijk aan de mutatie die gepresenteerd is in de tabel op pagina 8. De verschillen tussen daadwerkelijke lasten en de gefixeerde bedragen die gefactureerd worden aan de gemeenten worden gereserveerd in de balans en meegenomen in de vijfjaarlijkse afrekening.

De bedragen voor de niet fixatie-gemeenten zijn in deze tabel aangepast in overeenstemming met de geactualiseerde prognose van de FLO-kosten. Hierbij zijn de kosten geïndexeerd in verband met de CAO-aanpassingen en zijn de effecten van de Regeling voor vervroegde uittrading (RVU-regeling) meegenomen, wat weer een kosten dalend effect heeft.

Het verloop van de nog af te rekenen FLO-bijdragen met gemeenten waarbij de bijdrage gefixeerd is ziet er dan als volgt uit:

Gemeenten met Fixatie	Te verrekenen FLO stand 31-12-2020	Te verrekenen FLO stand 31-12-2021	Te verrekenen FLO stand 31-12-2022
Capelle ad IJssel	-175.910	-154.639	-127.853
Lansingerland	7.290	-139.065	-113.065
Maassluis	-16.877	-85.347	-110.437
Nissewaard	-438.045	-953.407	-1.024.256
Schiedam	-67.587	-339.707	-438.332
Vaardingen	-64.071	-318.979	-412.056
Totaal	-755.200	-1.991.145	-2.225.999

Een negatief bedrag in 2022 betekent dat de daadwerkelijke FLO-lasten tot en met 2022 hoger waren dan er tot en met 2022 gefactureerd is aan de gemeenten.

In verband met de nieuwe kostenverdeelssystematiek vanaf 2023 zal voor de gemeenten met een fixatiebedrag van FLO een afrekening plaatsvinden per 31-12-2022.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de primaire begroting 2022 en de 1^e begrotingswijziging 2022 is een aantal ontwikkelingen genoemd waarvan destijds de verwachting was dat ze mogelijk een risico voor de VRR-organisatie konden vormen. Risico's zijn dynamisch, dat betekent dat sommige risico's inmiddels zijn vervallen of dat er nieuwe risico's in de risicoparagraaf zijn opgenomen.

Risico s = structureel i = incidenteel		1e BW 2022	2e BW 2022
Structurele risico's			
Verlofsparen	s	0	623
Duurzame piketorganisatie	s	686	343
Vakbekwaamheid	s	146	73
Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's. Het gaat hier om juridische gevolgrisico's, zoals claims.	s	PM	PM
Personele capaciteit brandweer.	s	370	185
Deeltijdregeling brandweervrijwilligers	s	-	-
Spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg.	s	208	208
Financiële gevolgen van schade die niet meer of beperkt verzekeraar is	s	PM	PM
Fiscale risico's	s		250
Alarmering bevolking.	s	-	-
Incidentele risico's			
Opzeggen contract Gazprom			250
Vertraagd tempo en of onvoldoende aanpassing bijdragen van stakeholders van de VRR t.b.v. kostenontwikkeling.	i	1.600	
Effecten en kosten als gevolg van grote crises	i	11.000	21.970
Totaalbedrag risico's (bedrag x €1.000)		14.010	23.902

In deze tabel zijn ook de risico's opgenomen waarvan wordt verwacht dat hier tegenover een compensatie zal staan. Het gaat dan om de kosten als gevolg van grote crises. Als deze verwachte compensatie van het totaalbedrag aan risico's wordt afgetrokken resteert het nettobedrag aan risico's.

Risico's		1e BW 2022	2e BW 2022
Totaalbedrag risico's (bedrag x €1.000)		14.010	23.902
Totaalbedrag verwachte compensatie (bedrag x €1.000)		-11.000	-21.970
Saldo risico's en verwachte compensatie (bedrag x €1.000)		3.010	1.932

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toelichting op risico's

Hierna worden de risico's uit het overzicht nader toegelicht. Per risico wordt aangegeven wat de verwachtingen zijn voor dit jaar en de daaropvolgende jaren.

Nieuwe risico's:

Verlofsparen

Begin 2022 is de nieuwe CAO voor de medewerkers van de veiligheidsregio 2022 inwerking getreden. In deze CAO, die niet geldt voor de operationele medewerkers van de ambulancedienst, is ook de mogelijkheid van verlofsparen opgenomen. Verlofsparen houdt in dat medewerkers bovenwettelijke vakantie uren kunnen sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Op grond van financiële regelgeving zal voor deze uren een voorziening gevormd moeten worden. Het vormen van deze voorziening komt ten laste van het resultaat.

De komende periode wordt gebruikt om hiervoor een regeling op te stellen en te inventariseren hoeveel medewerkers hiervan gebruik willen maken.

Op grond van de stand van het saldo verlofuren van medewerkers per 1-1-2022 is berekend hoe groot de voorziening moet zijn als alle medewerkers alle mogelijke uren zouden inzetten voor verlofsparen. Dit komt uit op ongeveer € 2.5 mln. In de prognose van 2022 is er rekening mee gehouden dat 25% van de uren voor verlofsparen worden aangemerkt. Dit gaat om € 623k. Er resteert dan nog € 1.875k. Wij gaan er vanuit dat in de tweede helft van het jaar nog een deel van het verlof opgenomen zal worden en niet al het bovenwettelijk verlof omgezet zal worden in spaarverlof. Daarom nemen wij voor het restrisico ook 25% van het totaal aantal uren op € 623k.

Contract Gazprom

In verband met de oorlog in Oekraïne heeft de Europese Unie sancties ingesteld tegen Rusland en Russische bedrijven. Deze sancties hebben gevolgen voor het contract dat de veiligheidsregio's hebben met Gazprom voor de levering van gas. Dit contract zal per uiterlijk 10 oktober 2022 moeten worden stopgezet.

Inmiddels wordt samen met andere veiligheidsregio's en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) gezocht naar een nieuwe aanbieder van gas en wordt hiervoor een aanbestedingstraject gelopen.

Gezien de huidige marktomstandigheden is de verwachting dat de tarieven voor gas bij het nieuwe contract flink zullen stijgen. In de prognose voor 2022 is rekening gehouden met € 400k extra kosten. Het risico bestaat dat dit niet genoeg is. Naast de € 400k die al is meegenomen in de prognose is het extra risico ingeschat op €250k.

Fiscale risico's

Er is regelmatig overleg met de rijksbelastingdienst over diverse fiscale onderwerpen. Voorbeelden hiervan zijn de toepassing van de BTW voor verschillende wettelijke en niet wettelijke activiteiten en de vennootschapsbelasting. De VRR beschikt niet over fiscaal specialisten om de juiste toepassing van de regelgeving te waarborgen. De VRR huurt hier expertise voor in of vraagt collegiaal advies bij andere veiligheidsregio's. Desalniettemin kunnen er verschillen van inzicht blijven bestaan waarin beroep en bezwaarprocedures van toepassing zijn. De uitkomst van dergelijke trajecten zijn ongewis. Daarnaast vinden er regelmatig controles plaats. Zo hebben we de afgelopen jaren controle gehad op de loonheffing en b.v. het gebruik van dienstvoertuigen. Hier zijn naheffingen uit voortgekomen. Ondanks afspraken en goede controles is dit niet altijd te voorkomen. Voor 2022 wordt het risico ingeschat op €250k.

Risico's die ook in 1^e begrotingswijziging zijn opgenomen:

Duurzame piketorganisatie en vakbekwaamheid

Met het aannemen van de ontwikkelagenda is besloten om te investeren in de piketorganisatie en vakbekwaamheid. De investeringen in het kader van de ontwikkelagenda starten in 2023.

Voor 2022 geldt dat de combinatie van de grote capaciteitsinzet voor de Oekraïne-crisis, stijgende prijzen en een krappe algemene reserve ertoe leiden dat er een temporisering van de activiteiten van de ontwikkelagenda zal plaats vinden. Daarbij geldt dat we doen wat we kunnen en dat alle voorbereidingen worden genomen om in 2023 volledige uitvoering te kunnen geven aan de geplande activiteiten. Zo gaan in september al piketfunctionarissen aan de voltijdopleidingen beginnen en worden ook al extra instructeurs (vakbekwaamheid) aangenomen. De kosten die dit met zich meebrengt zijn meegenomen in de prognose. Het resterende risico wordt nu nog ingeschat op de helft van de oorspronkelijk opgenomen bedragen. Dat is nog € 343k voor duurzame piketorganisatie en € 73k voor vakbekwaamheid.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's

Op advies van de Bestuurlijke Auditcommissie (2018) is dit risico als PM-post opgenomen in de risico-inventarisatie. Bij dit risico gaat het om juridische gevolgrisco's zoals claims.

Personele capaciteit brandweervrijwilligers

De personele capaciteit van de brandweervrijwilligers staat onder druk. Vooral het werven van voldoende vrijwilligers die overdag beschikbaar zijn, wordt steeds moeilijker. Zeker in kleinere dorpskernen is het lastig om de paraatheid 24 uur per dag, 7 dagen in de week te garanderen.

De VRR heeft als prioriteit om de dekking op niveau te krijgen en te houden en werkt aan andere vormen en manieren van brandweezorg. Er is een pilot met het structureel inzetten van beroepspersoneel in de dagdienst op een kazerne en er is gestart met het inzetten van een bevelvoerder in dagdienst op kazernes.

Om het probleem van de capaciteit op de kazernes op te lossen zal mogelijk extra beroepspersoneel ingezet moeten worden. Het inzetten van een beroeps in dagdienst op een kazerne kost ongeveer € 74k.

Vooralsnog is de inschatting dat dit wellicht nodig is op 5 kazernes. De kosten om dit risico op te heffen komen daarmee uit op €370k per jaar. Voor 2022 resteert nog een risico van €150k.

Deeltijdregeling vrijwilligers brandweer

De positie van de brandweervrijwilligers op grond van de deeltijdrichtlijn is juridisch niet meer houdbaar.

Landelijk is onderzocht of een fundamenteel onderscheid in taken tussen een vrijwilliger en een beroepsmedewerker (taakdifferentiatie) hiervoor een oplossing biedt. Onlangs heeft de minister hierop een finale juridische toets laten doen waaruit blijkt dat voor het behoud van vrijwilligheid bij de brandweer taakdifferentiatie niet vereist wordt door Europees recht onder voorwaarde dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers expliciet gebaseerd wordt op het concept van vrijwilligheid. Dit betekent dat het contrast tussen vrijwillige brandweer en beroeps verscherpt moet worden en dat niet meer gewerkt kan worden met geconsigneerde en gekazerneerde vrijwilligheid. Inmiddels werkt het veiligheidsberaad aan een implementatieplan hiervoor.

Landelijk is in kaart gebracht wat de consequenties hiervan zijn waarbij het uitgangspunt is om vanuit een landelijke aanpak te komen tot een vergoeding vanuit het Rijk voor deze consequenties. De meerkosten worden op landelijk niveau ingeschat op € 31 mln. per jaar, en voor de VRR komt het uit op een bedrag van €3 mln. In het implementatieplan is opgenomen dat de nieuwe werkwijze vanaf 2023 wordt ingevoerd.

Indien het niet lukt om een vergoeding te krijgen vanuit het Rijk loopt de VRR het risico om de financiële consequenties zelf te moeten betalen vanaf 2023. Voor 2022 wordt dit niet meer gezien als risico, mogelijk nog wel voor 2023.

Spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg

Jaarlijks wordt onderhandeld met zorgverzekeraars over het budget inzake spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg.

De onderhandelingen gaan o.a. over de te leveren prestaties en vooral het aantal te leveren diensten. Daaraan gerelateerd zijn afspraken over het aantal ambulancevoertuigen en postlocaties. Het risico bestaat dat de VRR de gemaakte budgetafspraken met de zorgverzekeraars over het te leveren aantal diensten niet kan nakomen, bijvoorbeeld door schaarste aan personeel als gevolg van bijvoorbeeld ziekteverzuim en vertrek van medewerkers. Een mogelijk gevolg hiervan is dat de zorgverzekeraars een korting hanteren, waardoor het budget uiteindelijk niet toereikend is voor de VRR.

De komende jaren blijft dit risico zich voordoen. Het aantal te leveren diensten stijgt voor 2022 met 4% ten opzichte van 2021. In de prognose is er rekening gehouden met een korting van € 100k op basis van het aantal diensten in het eerste half jaar. Indien de geplande stijging aan diensten in het tweede kwartaal niet wordt gerealiseerd kan dit nog tot een extra korting op het budget resulteren van € 208k.

Financiële gevolgen van schade die niet meer of beperkt verzekeraar is

De VRR krijgt steeds meer te maken met extreme premiestijging van verzekeringen. In de afgelopen 2 jaar zijn de premies voor het totale pakket aan verzekeringen met 13% gestegen. Daarnaast bestaat de kans dat een aantal risico's niet meer verzekeraar blijven. Deze ontwikkeling geldt voor alle veiligheidsregio's. In 2021 heeft het veiligheidsberaad het principebesluit genomen tot oprichting van de stichting expertisebureau risicobeheer en verzekeringen veiligheidsregio's. Deze stichting gaat de veiligheidsregio's adviseren op het thema risicobeheer in relatie tot ongevallen en schade. Daarnaast is het de bedoeling om voor alle veiligheidsregio's een ongevallenverzekering af te sluiten om zo grote premiestijgingen te voorkomen. Hiernaast zal ook een waarborgfonds worden opgericht voor niet-verzekerbare risico's in relatie tot personele verzekeringen waaraan alle veiligheidsregio's een financiële bijdrage zullen leveren. Deze financiële bijdrage aan de stichting en het waarborgfonds komt dan in de plaats van de verzekeringspremie. Eind 2021 heeft het algemeen bestuur besloten tot deelname aan deze stichting

Voor 2022 en 2023 is er geen risico omdat er nog verzekeringen door de VRR zelf worden afgesloten met dezelfde dekking. Vanaf 2024 doet zich het risico voor dat het waarborgfonds onvoldoende middelen heeft om schade van niet-verzekerbare risico's te dekken. De voorwaarden voor dit waarborgfonds, o.a. met betrekking tot de financiële inbreng van de veiligheidsregio's, worden nu uitgewerkt aan de hand van een business case en het is de verwachting dat hier binnenkort meer duidelijkheid over komt. Op dat moment zal een inschatting worden gemaakt van de hoogte van het risico.

Alarmering bevolking

Het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) in Nederland is een netwerk van ongeveer 3.800 sirenes die draadloos en onafhankelijk van elkaar aangezet kunnen worden vanuit de meldkamer en worden gebruikt om te waarschuwen voor (dreigend) gevaar, met name als er gevaarlijke stoffen in de lucht aanwezig (kunnen) zijn. Het waarschuwingsstelsel is eigendom van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Het ministerie was oorspronkelijk van plan het WAS per 1 januari 2020 op te heffen en te laten vervangen door NL-Alert, calamiteitenzenders en sociale media. Het definitieve besluit hierover is meermaals uitgesteld en in oktober 2021 heeft de minister aangegeven dat een besluit door het nieuwe kabinet zal worden genomen.

Een aantal veiligheidsregio's, waaronder de VRR, hebben er bij de minister op aangedrongen het WAS in stand te houden op risicolocaties. Het gaat dan om risicolocaties waar sprake is van grote industriële complexen en/of het vervoer van gevaarlijke stoffen. Namens het kabinet heeft de minister zich in oktober 2021 uitgesproken voor de instandhouding van het WAS op risicolocaties waarbij het lokaal bestuur verantwoordelijk zal zijn voor het aanwijzen van deze locaties en voor het beheer van de sirenes op die locaties. Een definitief besluit over de toekomst van het WAS zal door het nieuwe kabinet worden genomen. Eventuele consequenties voor de VRR zullen na dit besluit duidelijk worden.

De kosten voor het WAS worden nu door het ministerie van V&J gedragen. Het risico is dat bij instandhouding van WAS op risicolocaties de kosten door de VRR zelf gedragen zullen moeten worden. Op basis van een onderzoek van het WODC van najaar 2021 blijkt dat de kosten op landelijk niveau voor 700 risicolocaties liggen op € 1,7 mln. per jaar voor heel Nederland als dit met ingang van 2025 wordt

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

gerealiseerd. Op basis van 25 veiligheidsregio's zou dat € 69k per veiligheidsregio zijn. Gezien het grote aantal locaties in de regio wordt het risico voor de VRR ingeschat op € 140k per jaar.

Voor de veiligheidsregio is er voor 2022 nog geen risico. Het risico ontstaat op het moment dat het WAS wordt opgeheven, voorzien per 1-1-2025, en er geen vergoeding voor wordt gegeven om het systeem op risicolocaties in de regio toch in stand te houden.

Vertraagd tempo en of onvoldoende aanpassing bijdragen t.b.v. kostenontwikkeling

Vanuit gemeenten wordt een indexeringsystematiek gehanteerd waarbij de gemeenten de gemeenschappelijke regelingen jaarlijks aangeven wat zij verwachten dat de bijdrage mag stijgen. Deze systematiek wordt in principe door het bestuur gevolgd. Onderdeel van deze systematiek is een voorlopig indexpercentage wat voor het begrotingsjaar wordt bepaald voor het opstellen van de begroting en zodra de definitieve indexcijfers bekend zijn wordt dat achteraf gecorrigeerd voor de bijdragen van volgende jaren. Op deze wijze is sprake van een compensatie voor verschillen die vanaf de afgifte van de index optreden en werken deze door op lange termijn. Op deze wijze loopt de gemeenschappelijke regeling altijd twee jaar achter op het daadwerkelijke accres van het begrotingsjaar. Als in een jaar het afgegeven percentage dat is gebruikt voor de begroting lager is dan het werkelijke percentage prijsstijgingen dan heeft de organisatie onvoldoende middelen om deze prijsstijging in dat jaar zelf op te vangen. Het afgegeven percentage kan ook hoger zijn dan de werkelijke stijging en dan is er sprake van een overschot.

Met de stijgende prijzen van de laatste tijd, inflatie is gestegen naar 8.6% in juni 2021, is dit een risico voor de organisatie. De energieprijzen stijgen nu hard en ook andere producten laten een prijsstijging zien. Ook is er kans op een recessie door de recente ontwikkelingen en dat kan op termijneffect hebben op de prijzen.

Voor 2022 is de indexering die is gebruikt voor het opstellen van de begroting bepaald op 1,36%. De Nederlandsche Bank verwacht een prijsstijging van 8.7% voor 2022. Als die verwachte prijsstijging uitkomt, betekent dit voor de VRR een risico van € 1,6 mln. als we kijken naar de lasten die gedekt moeten worden vanuit de inwonerbijdrage. Hierbij is ervan uitgegaan dat er geen extra stijging komt op de kosten van personeel in verband met de CAO die geldig is tot 31-12-2022 en waarvan de kosten al in de begroting zijn opgenomen. Doordat veel contracten een index kennen op 1 januari is het effect in 2022 lager. In de prognose voor het tweede half jaar is rekening gehouden met een stijging van prijzen en het rest risico voor dit jaar wordt nu dan ook ingeschat op 0.

Voor 2023 verwacht de Nederlandsche Bank een inflatie van 3.9%. Dat is hoger dan de voorlopige indexering van 1,9%. Hierbij ontstaat het risico op een tekort van €2,6 mln. in 2023.

Voor de ambulancetaak is dit risico veel lager omdat daar de budgetten op basis van andere indexcijfers worden aangepast.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Effecten en kosten als gevolg van grote crises

Op het moment spelen de volgende crises waarvoor de VRR-kosten maakt:

- Covid-19: Als gevolg van de uitbraak van het COVID-19 virus zijn ook in 2022 nog kosten gemaakt. De vergoedingsregeling voor Veiligheidsregio's is gestopt. De Veiligheidsregio maakt met name nog GHOR kosten. Deze kosten wordt daar waar mogelijk verhaald bij de GGD. De veiligheidsregio overlegt nog met de GGD over de vergoeding. Maximaal wordt aan kosten verwacht € 260k waarvan naar verwachting ongeveer € 80k niet zal worden vergoed. Hiermee is rekening gehouden in de prognose.
- Acute noodopvang: In het kader van de noodopvang asielzoekers heeft de minister van binnenlandse zaken in december 2021 de regio Rotterdam-Rijnmond aangewezen om locaties gereed te maken voor de opvang en begeleiding van 500 asielzoekers voor een beoogde periode van 4 maanden. In de brief van de minister staat dat de kosten van deze opvang door het COA zullen worden vergoed. Hierover heeft overleg plaatsgevonden met het COA. Het eerste deel van de kosten is vergoed door het COA (€ 6.8 mln.). Inmiddels is de noodopvang op de schepen gestopt. Voor de locatie Barendrecht is besloten om de opvang te verlengen met een jaar en voor Lansingerland is de verlenging 2 maanden. In de gemeente Capelle aan den IJssel wordt nog onderzoek gedaan naar de geschiktheid van een locatie voor opvang van asielzoekers. Voor 2022 verwacht de VRR dat er nog € 10 mln. aan kosten wordt gemaakt waarvoor facturen aan het COA worden verzonden. Voor 2023 worden de kosten nu ingeschat op € 1 mln.
- Crisisnoodopvang asielzoekers: De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft in een brief van 31 mei aan het Veiligheidsberaad de veiligheidsregio's verzocht om te voorzien in minimaal 150 opvangplekken voor 2 weken. Hiervoor heeft de veiligheidsregio in afstemming met het COA begin juni een tweetal opvanglocaties georganiseerd, in Schiedam en Ridderkerk. Daarnaast worden extra inspanningen gepleegd om te komen tot extra opvanglocaties in de regio. In juli is in Ridderkerk hiervoor een schip ingericht voor 3 maanden opvang, met een mogelijke verlenging van 3 maanden. En ook in Middelharnis wordt een schip geregeld voor 6 weken opvang. Landelijk loopt er nog een discussie wie deze kosten gaat vergoeden. De veiligheidsregio's willen graag dat het Ministerie hiervoor zijn verantwoordelijkheid neemt. Het Ministerie is (nog) van mening dat dit via het COA moet verlopen. Een regeling hiervoor is nog niet afgesproken. Wel gaan wij als VRR nu uit van een 100% vergoeding. De totale kosten voor 2022 hiervoor worden nu ingeschat op ruim € 2.5 mln.
- Opvang ontheemden Oekraïne: Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne vervullen de veiligheidsregio's, in het kader van de taak van crisisbeheersing, een coördinerende rol. Met het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft het veiligheidsberaad overleg gevoerd over vergoeding van de kosten die dit met zich meebrengt waarbij is toegezegd dat het Rijk deze gemaakte kosten zal vergoeden. Een regeling hiervoor is nog niet definitief. De kosten voor de VRR worden nu ingeschat op maximaal €2.4 mln. voor 2022. In deze regeling is ook opgenomen dat de VR'n de kosten declareert die gemeenten maken in het kader van de eerste opvang, ze z.g. Hubs. Hiervan zijn de kosten nog niet inzichtelijk.

Ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit

In het volgende overzicht is de te verwachten ontwikkeling van de algemene reserve van de VRR weergegeven. In de jaren 2022 tot en met 2026 is in de beschikbare weerstandscapaciteit het geprognosticeerde resultaat verwerkt zoals dat is opgenomen in de begroting 2023.

	Realisatie	2e BW	Begroting	Meerjarenraming (MJR) ultimo		
	ultimo 2021	ultimo 2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbaar (x € 1.000)						
Totaal	188	437	2	4	166	219

Weerstandsratio

Voor 2022 is de beschikbare weerstandscapaciteit € 437k. Het netto risico is ingeschat op € 1.932k. De weerstandsratio, bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen komt daarmee uit op 0,23. Een gezonde ratio komt uit op minimaal 1. De huidige ratio van de veiligheidsregio is dan ook laag.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kengetallen

2e BW 2022 Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Jaarverslag 2021	Begroting 2022	2e BW 2022
Netto schuldquote	33%	34%	31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	33%	34%	31%
Solvabiliteitsratio	5%	14%	2%
Structurele exploitatieruimte	-0,59%	0,13%	0,04%

Toelichting op de kengetallen

Netto schuldquote: de netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote wordt berekend inclusief of exclusief doorgeleende gelden. Aangezien de VRR geen gelden doorleent, is de netto schuldquote gelijk aan de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Omdat er onzekerheid is of deze leningen wel allemaal terug zullen worden betaald, is het verstandig om dit onderscheid te maken. Op deze manier wordt dit risico in beeld gebracht.

Volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bevindt een gezonde netto schuldquote zich tussen de 0% en 100%. De druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie is dan gezond te noemen. De netto schuldquote blijft op vrijwel hetzelfde niveau.

Solvabiliteitsratio: onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Deze indicator geeft inzicht in de mate waarin de decentrale overheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

De VRR heeft geen streefpercentage voor solvabiliteit afgesproken, maar het percentage van 2% wordt op bedrijfseconomische gronden als laag beoordeeld. Conform bestuurlijke afspraak zal het vermogen de komende jaren stapsgewijs worden verbeterd. Hier is in de meerjarenbegroting rekening mee gehouden.

Structurele exploitatieruimte: de structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een (overheids)organisatie is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een organisatie in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (conform artikel 17 lid c BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Hoe hoger dit percentage, hoe meer ruimte de VRR heeft om de eigen lasten te dragen. De VRR heeft voldoende structurele baten.

Bijlage 1: Overzicht van de baten en lasten 2022 per kostensoort

Kostensoort (x € 1.000)	1e BW 2022	Wijzigingen	2de BW 2022
Personeel	130.838	16.144	146.982
Huisvesting	23.021	-679	22.342
Middelen	18.851	-1.004	17.847
Overige	14.882	-899	13.983
Overhead			
Vennootschapsbelasting			
Totaal lasten	187.592	13.563	201.154
Bijdragen Gemeenten (incl. DVO+)	96.711	145	96.856
BDUR	12.515	475	12.990
Zorgverzekeraars	57.893	275	58.168
Overheidsmiddelen	15.836	11.742	27.578
Overige opbrengsten	955	1.170	2.125
Vennootschapsbelasting			
Totaal baten	183.909	13.807	197.716
Saldo van baten en lasten	-3.683	244	-3.438
Toevoeging bestemmingsreserve			
Onttrekking bestemmingsreserve	4.072		3.687
Resultaat	389	244	249

Bijlage 2: Meerjarenraming 2022-2026 per kostensoort

Kostensoort (x€ 1.000)	1e BW 2022	Wijzigingen	2de BW 2022	Begroting 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Personeel	130.838	16.144	146.982	137.072	139.601	141.784	142.461
Huisvesting	23.021	-679	22.342	12.480	13.621	13.450	13.255
Middelen	18.851	-1.004	17.847	19.576	18.863	18.885	19.023
Overige	14.882	-899	13.983	13.898	13.939	13.908	13.938
Overhead							
Vennootschapsbelasting							
Totaal lasten	187.592	13.563	201.154	183.026	186.025	188.028	188.677
Bijdragen Gemeenten (incl. DVO+)	96.711	145	96.856	104.692	108.500	110.791	111.331
BDUR	12.515	475	12.990	12.977	12.977	12.977	12.977
Zorgverzekeraars	57.893	275	58.168	58.115	58.307	58.307	58.307
Overheidsmiddelen	15.836	11.742	27.578	5.136	5.136	5.136	5.136
Overige opbrengsten	955	1.170	2.125	955	955	955	955
Vennootschapsbelasting							
Totaal baten	183.909	13.807	197.716	181.874	185.875	188.165	188.705
Saldo van baten en lasten	-3.683	244	-3.438	-1.152	-150	138	28
Toevoeging bestemmingsreserve							
Onttrekking bestemmingsreserve	4.072		3.687	717	152	25	25
Resultaat	389	244	249	-435	2	162	53

Staat van vereiste handtekeningen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond d.d. 7 december 2022.

De secretaris

De voorzitter

.....
mr. drs. A. Littoij

.....
ing. A. Aboutaleb

CONCEPT